

[Afghanistan Digital Library](#)

adl0272

<http://hdl.handle.net/2333.1/47d7wmmc>

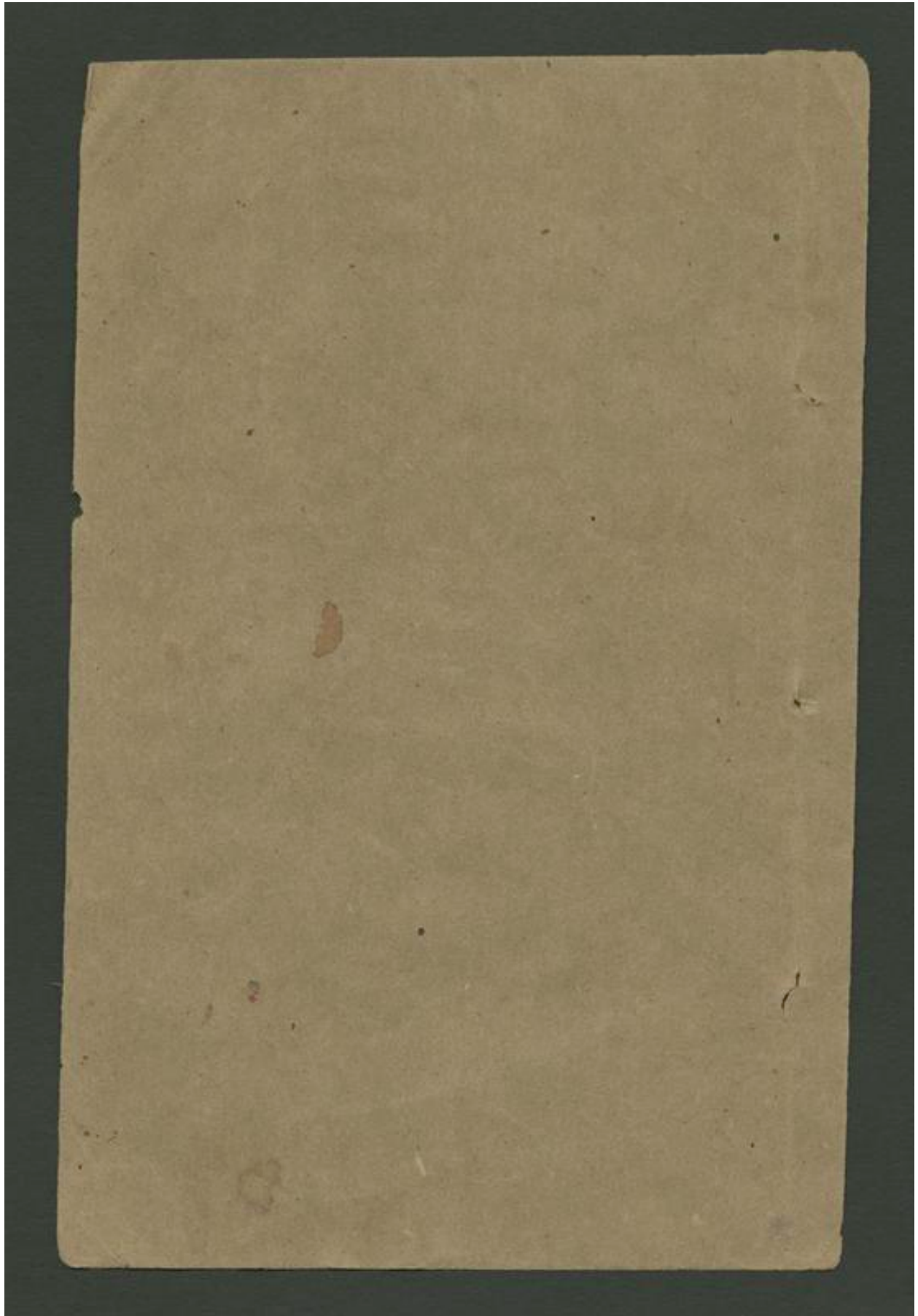

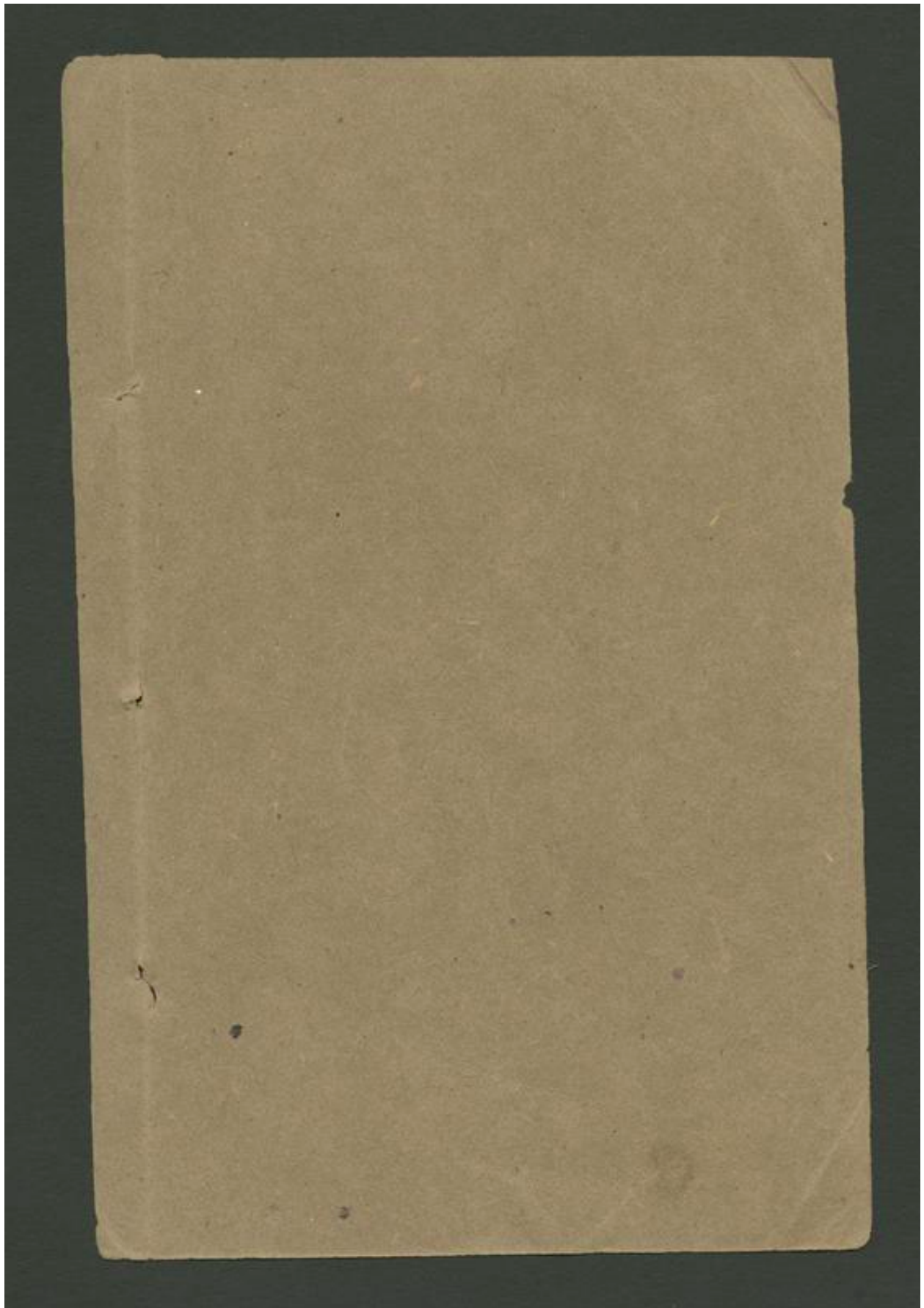
This is a PDF version of an item in New York University's Afghanistan Digital Library (<http://afghanistandl.nyu.edu/>). For more information about this item, copy and paste the "handle" URL above into a web browser.

When referring to or citing this item please use the "handle" URL and not this document or the URL from which you downloaded it.

All works presented on New York University's Afghanistan Digital Library website are, unless otherwise indicated, in the public domain. The images available on this website may be freely reproduced, distributed and transmitted by anyone for any purpose, commercial or non-commercial.

NYU Libraries, Digital Library Technical Services, dlts@nyu.edu

۱۹۴۴ (۲)

د
ر

رساله

رموزات تحریر

عبارت

کتابخانه چاکر
عشقی
کارته سه کابل افغانستان

کتابخانه

هو الله الموفق والمعين

بسم الله الرحمن الرحيم

چون منظور نظر نور علی حضرت مبرنی علم و هنر
سرکار عدالت آثار معارف پرور
همواره اشاعت علوم و معارف و ترویج
ترقی کسب کمالات علمی و عملی ملت محبت خود
بوده و می باشد و یک از امور مهمه

لوازم اصلاحات معاشیه بهمانا امر مرسلات
و مکاتبات است، که نقصان آن موجب
زحمات گردید در فهم مضامین مشقت یاد
رخ میدهد - از آنرو واراده سینه ملوکانه
اعلیٰ حضرت بهایونی چنین تقاضا فرمود
که براس تحریر عبارات مرسلات مکاتبات
و سجلات و غیره رموز معین طبع شود تا جمیع
افراد رعیت خواننده و نویسند آنها را دانسته
تعمیل آنرا در کتابت و مرسلات خود نمایند
و نقصانات موجوده مرسلات و مکاتبات
برطرف گردد انشاء الله تعالی

ردیف	قاعده	مقاله
۱	فارقہ	چون انعام الیہ رسید شد و بیان نمود
۲	نقطہ تفصیل	(۱) در وضو چھ چیرہ فرض است :- شستن رو، ہر دہ دست، مسح سر، شستن ہر دپا (۲) حساب سالانہ بقبر اذیل :-
۳	ماخذ متبرک	(۱) از حضور لعل شد (در اجلاس مجتہدین تحقیقات کرد و محضو حاضر کرد و شوق (۲) اعلیٰ حضرت سلج المذہب والذین فرمود (۱) ای رجال است خجل باہر بخرج برین وی قدرت با کمال سحر و کرمین

بکفایت

این حرکت در فوق آن نقطه تحریر میشود مخصوصاً اسلات در کتاب
این حرکت در نقطه متصل آن و خط قصیر نوشته میشود
علامت در کتاب و مراسلات تحریر میشود.

این رمز عام است، در کتاب، و مراسلات تحریر میشود
چون مراد این باشد، که عیناً الفاظ شخص دیگر نوشته
پس همان الفاظ درین همین ناخنه بنویسند و دانسته میشود
که الفاظ داخله ناخنه از شخص دیگر است.

مثال	رقم	قاعده	پایه
در باب تعمیر قصر سراج العمارات و شمارا امر و ارشاد میشود که در اینجا بسیار است تا اینکه از حضور دانشمند علم و که بر طبق آن اجرا شده یانه	۴	قابل توجه	
فقره اول و در باب یک قندیار فقره دوم و در خصوص تعمیر سراج فقره سوم و در باب مرمتکاری سراج سراجیه واقع قلعه درانی راه قندیار فقره اول و در باب تعمیر سراجیه علم و فقره دوم و در خصوص تعمیر سراجیه	۵	علامت ابتدا فقره	
فقره اول و در باب تعمیر سراجیه علم و فقره دوم و در خصوص تعمیر سراجیه	۶	فصل خط	

کیفیت

این رفرم مخصوص مراسلات است و اگر چنانچه در یک مکتوب
فقیر یا حکم و یا مضمون توجه طلب باشد که نسبت بیا قی
مضمون مکتوب لازم تر باشد و بر سر جان فقر خط کشیده میشود
تا دانسته شود که این فقر نسبت بیا قی مضمون مکتوب رقیب و قابل توجه است

این رفرم مخصوص مراسلات است و چون فقر بسیار
در مکتوب موجود باشد و برای اعیان و صریح فقره
علامه مذکوره و تحریر میشود.

این رفرم مخصوص مراسلات است و در فصل فقرات
استعمال میشود.

مثال	قاعدہ	رُفر
واقعہ پتان تحقیقات شود کہ کارکنان جاریہ فقر مسموم و در باب مکاری سرکام علم آوری شود و کفر و تمیز آن چند شود	تمہ صفحہ مائل	
(۱) خط شمارید، بسیار ممنون شدم (۲) چون این مشار الیہ پید شد و بیان نمود	وقفہ	۷
نامہ ملاطف طراز، و صحنہ عطف و آغاز فرح اقرارے خاطر افسرد، و طراوت بخشاے قلب شہ مردہ، اگر دیدہ	وقف	۸
بسی رفتید؟ در مدد سہ برے تعلیم رفتید؟	استفہام	۹

کیفیت

کیفیت این رمز در صفحه گذشته مرقوم آمده.

این که ضمیر معکوس نام نهاده شد مخصوص کتاب است، فائده آن در تحریر آنست
که در وقت اند عیارت که اندک وقف کرد لازم شد با همان نوع وقف را نشان میدهد
این رمز که ضمیر معکوس نقطه دار، نام نهاده شده، فائده آن
در تحریر آنست، که وقف بیشتر از وقفه بخرومی را نشان میدهد
و مخصوص کتاب است

اینست
این که کجا استفهامیه نام نهاده شد مخصوص کتاب است، و فائده آن
که در تحریر یک عبارت استفهامیه باید، این اشارت استعمال میشود.

مثال	قاعدہ	نمبر
تعجب ای خداوندان نعمت!	تعجب!	۱۰
خطاب ای چشم من سخن گوشت کن!	خطاب	
حسرت حیرت نصیحتش گفتیم فرزند!!!	حسرت حیرت	
مسرت هزاران شکر کہ بنده گان خدا ایم!	مسرت	
تحسین شجاعت شما جا تحملین!	تحسین	
استهزا نزدیک تو پخت از صد آن	استهزا	
بار برین بجا ضعیف ای گل بنوع د!!!		
مبالغہ شکہ روت ترا در عرق تلخ شاکر	مبالغہ	
توان بسایہ میزگان او گذارفت!!!		
انکار نہ کہ چہ برافروختی ہی داند!!!	انکار	
تصدیق مشاکی کہ گفت آری!	تصدیق	

کیفیت

این رمز که خنجرک معنی دارد نام نهاده شده، بر استعجاب
خطاب، حسرت، حیرت، مسرت، تحسین، استهزاء،
مبالغه، انکار، تصدیق، استعمال میشود و مخصوص کتابست
در اخیر فقره که تعجب، خطاب، حسرت، حیرت،
مسرت، تحسین، استهزاء، مبالغه، انکار،
تصدیق، مراد باشد این رمز نوشته میشود، و تکرار
این رمز و نقاط آن بر طبق درجه تعجب، حسرت،
حیرت، استهزاء، مبالغه میباشد یعنی هر قدر
که تعجب یا مبالغه و غیره زیاده باشد بهمان قرار
این رمز و نقاط آن مکرر نوشته میشود.

۹۰	قاعدہ	رمز	مثال
۱۱	قوسِ تفریقہ ()		روزِ عیدِ عیدِ فطر (علیٰ حضرت و آلہ) بسواری عرادہ برادے نماز عید بافری معیت شایانہ تشریف بردند
۱۲	قوسِ معترضہ []		حضرت امام اعظم رحمۃ اللہ علیہ [کہ مایان بنی سب ایشانیم] فرمودہ اند.
۱۳	قوسِ درگیرندگی []		برائے مہربان [شجاعت] از افراد عساکر [صداقت] تخلو یابین اخلاق [امانت] لازم است [اطاعت]

کیفیت

این رمز عام است، در کتاب و مراسلات تحریر میشود، و قوس
تقریبه نام دارد، فائده آن در تحریر اینست که هرگاه در
چیز را بخواهند که معلوم باشد، درین این قوس تحریر نمایند.

این رمز عامست، در کتاب و مراسلات تحریر میشود، و قوس معترضه
نام دارد، فائده آن در تحریر اینست که کلمات عارضی و جمله معترضه در برگیر
و باند اخراج بر میان هر دو قوس عبارت و معنی باقی ماند ناقص میگذرد.

این رمز، که قوس در بر گیرنده نام دارد، عام است،
در کتاب و مراسلات بکار میرود، و فائده آن در تحریر
اینست که چند چیز را یکی کرده در بر بگیرد،
نسبت به بیش و کمی چیزها بزرگ و کوچک میشود.

مثال	رغم	قاعده	نمبر
زیاده برین حرفه که قابل تحریر باشد موجود نیست	۰	نقطه وقف کابل	۱۴
(۱) رفتی گفستی، کردی (۲) موسی، عیسی، ادنی، اعلی، بشری،	ی	یا به معروف و یا نیکه بالف تلفظ میشود.	۱۵
(۱) شخصه، مردے، (۲) الهی غنچه امید بختاے گلے از روضه جاوید نماے	ک	یا مجهول و یکتاے مانند بختاے و نماے، سماے	۱۶
بنگر بطور نور الهی ظهور کرد.	و	واو معروف	۱۷
زور، بجز ارام گور،	و	واو مجهول	۱۸

کفایت

این رمز، که نقطه وقت کامل نام دارد، عالم است، در
کتابت مراسلات و کتاب گذاشته نوشته میشود، و فایده آن
در تحریر وقت است که در اخیر عبارت عوض فقط نوشته

این رمز مخصوص کتابت و بیایه مقرر نوشته میشود
در صورتیکه بالف خوانده شود بالاسکان، زیرا بنحوی تحریر
خواه مفرد باشد، خواه مرکب، بشرطیکه در آخر کلمه باشد.

این یا مخصوص کتابت است، و معکوس نوشته شود
خواه مفرد باشد، خواه مرکب، بشرطیکه در آخر
کلمه باشد.

این واو مخصوص کتابت است، و ما قبل آن ضمیه نوشته شود

این واء مخصوص کتابت است، و ما قبل آن جمه نوشته شود

۱۰	قاعد	رمر	مثال
۱۹	یا محرف که در یک کلمه باشد	ی	بخیر شبگیر
۲۰	یا مجهول که در یک کلمه باشد	دیسر	شیر
۲۱	فای منقوبه نقاش	قرند - والف	[مصرع] مصرع عبرتی جدید که گویند که سوراخ نل و غیره را بکنند و باز باراده فاعل کشاده شود مثل نوله سماوار و غیره قال کلان [کوآتش نشان] قال کنایزد [رسمی بخت] کرده شده باشد نقش [دندان قید مثل دندان] قفل و غیره لیقل [سطح مستوی]

کفایت

این یا مخصوص کتابست، در زیر آن کسره نوشته شود.
این یا مخصوص کتابست، در زیر آن کسره نوشته نشود.
باید دانست که از حروف مخصوصه زبان انگلیسی یک حرف
میباشد که مخرج آن درین مخرج (فاو و او) میباشد، چون
کلماتیکه حرف مذکور در آن موجود است در مکاتیب
فارسی بکثرت استعمال میشود، و عوام آنرا بحرف واو،
یا باء موقده تلفظ میکنند، مثلاً لفظ ورنده یا برنده
میگویند که این هر دو نسبت بغت اصلی غلط میباشد،
زیرا که حرف مذکور نه واو میباشد و نه باء موقده،
و سبب اصلی این غلط تلفظ مذکور اینست که همین حرف

کیفیت

مخصوص در حروف تہجی عربی و فارسی موجود نیست
بنابر این برای حروف مذکور این شکل خاص مقرر شد
(ث) یعنی فا که سه نقطه بر سر دارد و علامت تحریر بین را اعلی
و هدایت میشود که این قاعده را بخوبی ملحوظ داشته
و بعد ازین اگر لفظ ورنده یا لفظ دیگری که حرف مذکور
در آن بوده باشد تحریر دارند باید ضرورتاً از انقباض
سه نقطه دار تحریر دارند به مثلاً فرندة تا لفظ لفظ مذکور
بر طبق لغت اصلی نموده شود.

هو الله تعالى له شأنه

برضا رعائے محترمین و میزرایان محکمہ ہائے
و دفاتر سرکاری و مطبعہ سنگی و عائد نویسندگان محال
محروسہ دولت علیہ افغانستان مخفی مباد کہ این بر مورت
معتینہ کہ برائے تحریر عبارات طبع شدہ و موجود است
فہم عبارات میباشد دانستن و اجراء آن در کتاب
لازم بوده امر وار شاد میشود کہ مطالعہ و فہم مضامین
و قواعد این رسالہ را بر خود لازم نمردہ سعی کنند کہ
در مدت قلیلے کہ ممکن باشد بتدریج اجراء

این رموزات تحریرات نمود شود و از ابتدا
دیدن و خواندن این رساله در عمیل قواعد این ساعی و جاهد
هرگاه تا مدت سه سال در ادارات تحریری دولت
بهر کس کل این قواعد نشود البته از حضور انور و
بازخواست میشود.

در مطبعه سنگی ماشین خانه دار اساطنه کابل حضرت الله
عن الآفات والنزول بحسن انتظام عالیجاه غرت نشا
محمد سرور خان جبریل کل کارخانه جات بخط سیراط نمط
حافظ حمید علی احراری بتاریخ یوم پشنبه غره ربیع الثانی
شواله هجری از تحریر برآمده بر یو طبع آراسته پیرایه

